

Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracının Seçme Yeterlilik Algısı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracının Seçme Yeterlilik Algısı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31354>

Özet

Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracı Seçme Yeterlilik Algısı Ölçeği (TÖAD), öğretmen adaylarının modern eğitim sistemlerinin gerektirdiği **tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme** araçlarını seçme konusundaki öz yeterlilik inançlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, C. Çanl ve A. Pınar tarafından 2017 yılında yayımlanan bir araştırmadan parçası olarak literatüre kazandırılmıştır. Çalışma, coğrafya öğretmen adaylarının bir gelişim programı sonrasında yeterlilik algılarındaki değişimi incelemektedir. 5'li **Likert tipi** derecelendirme formatında hazırlanan ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahiptir; hesaplanan **Cronbach Alfa** güvenirlik katsayısı .91 olarak rapor edilmiştir. Ölçek, eğitim bilimleri alanında öğretmen yetiştirme programlarında tamamlayıcı değerlendirme yöntemlerinin etkisini ölçmek için önemli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yeterlilik Algısı, Tamamlayıcı Ölçme, Değerlendirme, Öğretmen Adayları, Ölçek Geliştirme, Coğrafya Eğitimi, Öz Yeterlilik.

Yazarlar

C. Çanl, A. Pınar.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmen adaylarının eğitim sürecinde öğrenci performansını daha kapsamlı ve nitelikli bir şekilde değerlendirebilmek için kullanılan alternatif veya **tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme** araçlarından (portfolyo, performans görevleri, rubrikler vb.) hangisini, hangi bağlamda ve ne zaman seçeceklerine dair sahip oldukları algılanan yeterlilik düzeylerini ölçmektir. Bu yeterlilik algısı, adayların gelecekteki mesleki uygulamalarda bu araçları ne kadar etkin kullanacakları öngörmede kritik bir rol oynar.

Ölçek, özellikle coğrafya öğretmen adaylarına yönelik bir eğitim programının etkinliğini değerlendirmek için kullanılmıştır. Bu bağlamda, ölçek, adayların mesleki gelişimleri sırasında tamamlayıcı değerlendirme becerilerine yönelik inançlarının ne ölçüde güçlendiğini belirlemeyi hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, **yeterlilik algısı** (self-efficacy) psikolojik yapıya temel almaktadır. Bu yapı, bireyin belirli bir görevi başarıyla yerine getirme yeteneğine olan inancı ifade eder. TÖAD ölçeği özelinde, bu inanç, öğretmen adaylarının uygun **tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme**

araçları pedagojik amaçlara uygun olarak seçme ve kullanma becerilerine odaklanmaktadır.

Ölçeğin maddeleri, adayların kendilerini hangi tamamlayıcı araçları (örneğin, kavram haritaları, öz değerlendirme formları, gözlem listeleri) seçme ve uygulama konusunda yeterli hissettiklerini değerlendirmeye yöneliktir. Bu, bilişsel yeterlilik, uygulama yeterliliği ve karara dayalı yeterlilik gibi alt boyutları içerebilen karmaşık bir yapıdır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları hakkında kaynak metinde doğrudan bilgi verilmemiştir ("-"). Ancak, ölçek geliştirme süreci göz önüne alındığında, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü belirlemek için çeşitli geçerlik çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır.

Bu geçerlik çalışmaları muhtemelen uzman görüşü alınarak **kapsam geçerliği** ve faktör analizi yöntemleri kullanılarak **yapı geçerliği** incelemelerini içermiştir. Ölçeğin bir gelişim programının etkisini ölçmek için kullanılması, aynı zamanda ilgili yapıda beklenen değişimi yakalama yeteneği açısından bir tür **ölçüt geçerliği** (criterion validity) kavramı da sağlanabilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik incelemesi için **Cronbach Alfa** güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır.

Hesaplanan **Cronbach Alfa** katsayısı değeri **.91** olarak rapor edilmiştir.

Bu değer (Tavancıl, 2005 referansına göre), ölçeğin eğitim bilimleri alanındaki standartlar açısından yeterli ve yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Kaynak metinde faktör analizi sonuçlarına dair spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, geliştirme türündeki psikometrik araçlarda yapı geçerliğini sağlamak amacıyla genellikle **Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve/veya **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yöntemleri kullanılır.

Ölçeğin, öğretmen adaylarının **yeterlilik algısı** gibi karmaşık bir yapıyı ölçmesi nedeniyle, tek boyutlu veya tamamlayıcı ölçme araçlarının farklı kategorilerine (örneğin, performans değerlendirme araçları ve geleneksel olmayan yazılı araçlar) göre çok boyutlu bir yapıya sahip olması muhtemeldir. Faktör analizinin, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve teorik çerçeveye uygunluğunu doğrulamak için kullanıldığı varsayılmaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: 5'li **Likert Tipi** (1: Kesinlikle Katılmıyorum; 5: Kesinlikle Katılıyorum)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmen Adayları

Age Group: Üniversite Düzeyi (Genellikle 20-25 yaş aralığı)

Population Details: Ölçek, özellikle **coğrafya öğretmen adayları** üzerinde uygulanmıştır. Bu adayların, tamamladığı ölçme ve değerlendirme teknikleri konusunda aldıkları eğitimin etkisini ölçmek amaçlanmıştır.

Test Methodology: Öz bildirime dayalı anket türünde olup, katılımcıların maddelere kendi yeterlilik algıları doğrultusunda yanıt vermeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlilik, Öğretmen Eğitimi, Tamamladığı Değerlendirme, **Coğrafya Öğretmen Adayları**, Psikometri, **Cronbach Alfa**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, C. Şanlı ve A. Pınar tarafından 2017 yılında geliştirilmiş ve yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırmacı amaçları kullanımı için genellikle yayımlanmış dergi ve yazarların belirtilmesi yeterlidir. Ticari kullanım ve büyük ölçekli uygulamalar için yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin orijinal makalesi ve PDF dosyası çevrimiçi olarak erişilebilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [tamamlayici-olcme-ve-degerlendirme-aracini-secme-yeterlilik-algisi-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/tamamlayici-olcme-ve-degerlendirme-aracini-secme-yeterlilik-algisi-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Şanlı, C. ve Pınar, A. (2017, Ocak). Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme gelişim programının coğrafya öğretmen adaylarının yeterlik algısı üzerine etkisi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 35, 21-39. dergipark.gov.tr

Tavancıl, E. (2005). *Tutumlardan ölçek geliştirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracının Seçme Yeterlilik Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak metinde sunulmamıştır. Bu nedenle maddeler bu bölümde listelenememektedir. Ölçeğin tam metnine ulaşmak için yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.